

LAKBERENDEZÉS ÉS FÉNY A TÉRBEN

— Ferenczi Éva —

Lakberendezőként a világítást lényeges eszközként alkalmazom különböző enteriőrök, lakásbelső, szobák hangulatának megformálására.

A megvilágítás nagyságrendekkel ronthat és javíthat a berendezett tér megformálásán, tehát a kialakítását olyan fontosnak tekintem, mint magukat a bútorokat és egyéb berendezési tárgyakat.

A lakberendező feladata az adott lakás, ház, nyaraló, panzió lakberendezési, belső-építészeti értékeinek láttatása, a tér értékes adottságaiból ízléssel és nagyvonalúsággal kihozni a lehető legtöbbet.

Hogyan formálódik a tér?

A megrendelő igényeit felmérve lakberendezési koncepciót kell kialakítani – funkciók helyét, bútorok elrendezését, dekorálást, hangulatot stb. megtervezni –, majd a teret komplett egészként, összhangban kezelve, a fényben rejlő lehetőségeket hasznosítva mesterségesen kell megalkotni a természetben játszó pazar fényhatásokat. Mindeközben ügyelve, hogy a fény és az árnyék aránya egyensúlyban legyen, hiszen egy egyenletesen megvilágított helyiség unalmas; izgalmasságát a fény-árnyék közti váltakozó ellentétek adják.

A „bűvész” fény, mint a lakberendező eszköze

1. kép

A fény teret ad a szobabelsőnek (1. kép), hatására életre kelnek a tárgyak, érzékelhetően árnyalja a színeket. Vezeti a tekintetet: ha kell, elvonja a figyelmet kedvezőtlen térarányokról, felületi hibákról, vagy ráirányítja egy fontos részletre, fókuszpontot hoz létre, elválaszt és összevon, kiemel felületeket, hangulatokat, stílusokat, bűvész módjára eltűntet, észrevehetetlenné tesz.

Térelválasztóként nyílászárókat, falakat helyettesít (2. kép), funkciók, bútorcsoportok

2. kép

helyét jelöli ki. Például a nappali-étkező, nappali-dolgozó, étkező-dolgozó, hálószoba-fürdőszoba kapcsolatát külön-külön kiemeli az adott tér-rész megvilágításával, vagy a mennyezetbe süllyesztett lámpatestekből áradva a fény függőnként határolja a teret.

Függőnként alkalmazva (3. kép), a karnis mögé elrejtve kívülről megakadályozza a betekintést a belső térbe; karnis elé szerelt lámpatestből áradó fény a függőnyt megvilágítva lezárja a szobát – eddig láss és ne tovább.

Festmények fényvel történő kiemelése szemet gyönyörködtető látvány (4. kép), ám önmagában a fény, mint kép – a felületen kirajzolódó mintázata, a színek látványa a fehérek ezernyi árnyalatán keresztül a színes alakzatokig – egyedi belsőépítészeti, térformáló elem: életre kelti, mozgásba hozza a sima egyszínű falfelületet.

3. kép

4. kép

A fény adta lehetőségeket kihasználva, rejtett világítást alkalmazva bűvész módjára megemeli a komódot, lebegteti a padlót és bútorokat.

Formai alakítás – bűvészkedés a térrel

A fény felkelti figyelmünket, és így optikailag megnöveli a teret. A tágasság érzetét kelti a fal derítésével, amint egyenletes fényrel árasztja el azt, pl. rejtett fénycsöves kialakítással a gipszpárkány mögött.

5. kép

Közelebb hozza optikailag a térelválasztó falat, ha súrló fényvel kihangsúlyozzuk karakterisztikáját, vagy egy strukturált falfelület rusztikusságát.

Feledteti a tér szűkösségét és mindemellett pazar, izgalmas látvány a fényes felületek (5. kép) alkalmazása - bútorokon, falon, falrészleten, textileken, melyek visszatükrözik, megsokszorozzák a fényt.

Alulméretezett előszobában a térérzet növelhető a mennyezet és a falak derítésével – falikarok indirekt fényét felhasználva.

Megemeli a mennyezetet (6. kép), ha ala-

6. kép

csony belmagasságú a lakás, nyaraló, az aprócska ablakú, sötét fagerendás bájos vidéki ház. A megformálandó tér vertikális irányú kihangsúlyozásában az állólámpák felfelé irányított fénye is segít; mobil lámpatestként változtatható a belső tér építészeti átalakítás nélkül.

Csökkenti a tér magasságát (7. kép). Belvárosi lakások, kastélyok, kúriák jellegzetes eleme a túl magas mennyezet. A magasság csökkentése érdekében a horizontális síkok hangsúlyozása ajánlott; párkányléccel, frízzel osztva a magasságot, a benne elrejtett, derítő fénycsík magára vonja a figyelmet, akár csak a sínes világítás; vagy álmennyezetet kialakítva – mellyel fizikailag is csökken a magasság – mögötte fénycsövek alkalmazásával, szórt megvilágítást adva lágy, természetes fényhatás jön létre.

Szigeteket hoz létre (8. kép) – funkcionális igények szerint – a nagy alapterületű térben: játék-szigetet, étkező-szigetet, konyha-szigetet, a beszélgetés-pihenés szigetét... a térnek

7. kép

csak egy részét, szobasarkot megvilágítva, intim zugot...

Kültéren alkalmazva a fény a lakás területét megnöveli: bevonva a kertet látóterünkbe kint és bent, ház és kert egyé válik (9. kép). A különböző megvilágítási szintek érzékeltetik a távolságot: a kert végében nagyobb fényerőt alkalmazva, falfelületet, növénycsoportot megvilágítva; az első részében kisebb fényerejű lámpatesteket használva; a közbülső teret lágy fényvel kitöltve.

Még időben, a tervezési fázisban gondolkunk a világításra, hiszen hatással lehet az

8. kép

építészeti megoldásokra is. Érdemes világítástechnikai szakember szakmai tanácsait, szakértői véleményét kikérni, aki a világítást mesterfokon érti, műveli. Hasznos fortélyokkal, mesterfogásokkal ismerttet meg, eligazít műszaki kérdésekben: hogyan lehet az elképzelt világítási hatást elérni, meghatározza a beépítendő lámpatestek optimális darabszámát, teljesítményét, szem előtt tartva az energiatakarékosságot és a világítási eszközök élettartamát.

Lakberendezőként a megrendelő egyéni elképzeléseit papírra vetve – karöltve és harmonikusan együttműködve világítástechnikai szakemberrel, átgondolva az elképzeléseket és lehetőségeket – alakítom ki a megformálandó tér végleges arcát annak érdekében, hogy képviselni tudjam a megrendelő igényeit, mind a tervezés, mind a kivitelezés ideje alatt.

9. kép